

ROMANYA

ÜLKE RAPORU

DEVREK TİCARET VE SANAYİ ODASI

2023

* Bu Rapor T.C. TİCARET BAKANLIĞI (<https://ticaret.gov.tr/>)
Sayfasındaki veriler derlenerek bilgi amaçlı hazırlanmıştır.

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
3. DIŞ TİCARET.....	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	11
5. TÜRKİYE ile TİCARET	11
EKLER:.....	13

1-GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Romanya
Nüfus	19 milyon
Dil	Rumence
Din	Ortodoks (%87), Protestan (%6,8) Katolik (%5,6), Diğer (%0,6)
Yüzölçümü	238 391 km ²
Başkent	Bükreş
Başlıca Şehirleri	Bükreş, Lasi, Timisoara, Köstence, Cluj-Napoca, Craiova, Galati, Braşov
Devlet Başkanı	Klaus Iohannis
Para Birimi	Lei

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

AB (Avrupa Birliği), AG (Avustralya Grubu), BIS (Uluslararası İmar Bankası), BSEC (Karadeniz Ekonomik İşbirliği), CCC (Gümrük İşbirliği Konseyi), CE (Avrupa Konseyi), CEI (Orta Avrupa Girişimi), EAPC (Avrupa - Atlantik Ortaklık Konseyi), EBRD (Avrupa Yatırım ve Kalkınma Bankası), ECE (Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu), FAO (Tarım ve Gıda Örgütü), G-9, G-77, IAEA (Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı), IBRD (Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası), ICAO (Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü), ICFTU (Uluslararası Serbest Ticaret Birlikleri Konfederasyonu), ICRM (Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Hareketi), IFAD (Uluslararası Tarımsal Kalkınma Fonu), IFC (Uluslararası Finansman Kurumu), IFRCS (Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Toplulukları Federasyonu), ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü), IMF (Uluslararası Para Fonu), IMO (Uluslararası Denizcilik Örgütü), INMARSAT (Uluslararası Denizcilik Uydu Teşkilatı), INTELSTAT (Uluslararası Telekomünikasyon ve Uydu Örgütü), Interpol (Uluslararası (Uluslararası Standartlar Örgütü), ITU (Uluslararası Haberleşme Birliği), LAIA (Latin Amerika Entegrasyon Birliği), MONUC (BM Kongo Operasyonu), OAS (Amerika Devletleri Teşkilatı), OPCW (Kimyasal Silahları Yasaklama Organizasyonu), OSCE (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Örgütü), PCA (Daimi Hakemlik Mahkemesi), PFP (Barış için Ortaklık), UN (Birleşmiş Milletler), UNCTAD (Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı), UNESCO (Eğitim-Bilim ve Kültür Örgütü), UNIDO (Endüstriyel Kalkınma Örgütü), UNIKOM (BM Irak-Kuveyt Gözlem Misyonu), UNMEE (BM Etiyopya-Eritre Misyonu), UNMIBH (BM Bosna Hersek Misyonu), UNMIK (BM Kosova Geçici Yönetimi), UPU (Dünya Posta Birliği), WCL (Dünya Emek Konfederasyonu),

WEU (Batı Avrupa Konseyi), WFTU (Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu), WHO (Dünya Sağlık

Örgütü), WIPO (Dünya Fikri Mülkiyet Teşkilatı), WMO (Dünya Meteoroloji Örgütü), WTOO (Dünya Turizm Örgütü), WTO (Dünya Ticaret Örgütü)

Coğrafi Konum

Asya, Avrupa ve Ortadoğu'nun kavşak noktasında, Tuna Nehri ve Karadeniz yakınlarında yer alan Romanya, coğrafi yerleşim açısından oldukça stratejik bir konuma sahiptir. Büyük bir ekonomik potansiyeli elinde bulunduran ülke, gelişmiş sanayii ve tarım alanlarının yanı sıra zengin doğal kaynakları açısından da oldukça şanslıdır.

19 milyonluk nüfusu ve 238 391 kilometrekarelik yüzölçümü ile Avrupa'nın güney doğusunda yer alan Romanya, Bulgaristan (608 km), Macaristan (443 km), Moldova (450 km), Sırbistan (476 km) ve Ukrayna (531 km) ile sınıra sahiptir.

Başkenti Bükreş olan ülkenin diğer önemli şehirleri; Köstence, Yaş, Timisoara, Cluj-Napoca, Galati, Braşov ve Craiova'dır.

Siyasi ve İdari Yapı

Romenler, diğer Latin ulusları gibi M.S. ilk 1 000 yıl içinde ortaya çıkmış ve Trakyalı ataları olan Hint-Avrupa köklü "Dacia"lılar ile aynı bölgede yaşamışlardır. Bugün Romenler Doğu Roma dünyasının yegane temsilcisidir ve Romence de İspanyolca, İtalyanca ve Fransızcanın yanında başlıca Latin kökenli dillerden birisidir.

İlk kez 1859 yılında Wallachia ve Moldavia Prenslüklerinin birleşmesi ile doğan Romen ulus devleti, 400 yıl kadar Osmanlı egemenliğinde kalmış ve 1878 yılında resmi bağımsızlığını ilan ederek üç yıl sonra da bir krallık haline gelmiştir. Ancak söz konusu krallık, Romen nüfusun sadece bir kısmını kapsamış, 3 milyon kişi Macaristan yönetimindeki Transilvanya'da, 2 milyon kişi Rusya kontrolündeki Bessarabia'da ve küçük gruplar da Bulgaristan'a ait bulunan Dobruca bölgesinde kalmışlardır. Krallığın, Romanyalıların tamamını bir yönetim altında toplama hedefi, ancak I. Dünya Savaşı'nın ardından 1918 yılında Transilvanya, Bessarabia, Bukovina ve güney Dobruca bölgelerinin Romanya ile birleşmesi ile gerçekleştirilmiştir. Böylelikle ülke bir anda iki misli büyümüş, ancak bu yeni bölgelerin ekonomik gelişmesi, ya da tam anlamıyla entegre olması sağlanamamıştır.

II. Dünya Savaşı sonrası ülke, diğer Orta ve Doğu Avrupa ülkeleri gibi Sovyet egemenliği altına girerek komünist rejimi benimsemiştir. 1945 yılında Sovyetler Birliği destekli Romanya Komünist Partisi (RCP) yönetimi ele geçirmiş, 1947 yılı sonunda da Kral Michael tahttan çekilerek ülke Romanya Halk Cumhuriyeti adını almıştır.

1950'li yıllarda Moskova ile bağları zayıflasa da Gheorghe Gheorghiu-Dej yönetimindeki RCP, Stalinist ekonomi politikalarının tamamını uygulamıştır. 1965 yılında yönetimi devralan Nikolae Çavuşesku (Ceausescu) devlet konseyi başkanı olmuş, ülkenin adı Romanya Sosyalist Cumhuriyeti olarak değişmiştir. Gizli polis teşkilatının da desteğiyle Çavuşesku olağanüstü bir kişisel güç kazanmış, özellikle 1980'li yılların sonlarına doğru ülke yönetiminin bütün kilit noktalarına Çavuşesku'nun aile üyeleri ve arkadaşları yerleştirilmiştir.

Doğu Avrupa ülkelerinde komünist rejimlerin sarsıldığı 1989 yılı sonlarında, ülkenin Timoşoara kentinde rejime karşı ilk tepkiler başlamış, bastırılan gösterilerin Bükreş'e sıçraması ile birlikte olaylar hızla gelişmiş, 25 Aralık 1989'da Nikolae Çavuşesku ile eşi idam edilmiştir.

Tüm ülkeye yayılan ayaklanmalar sonucu, Ulusal Kurtuluş Cephesi (National Salvation Front) sosyalist rejime son vermiş, 1990 yılında da serbest seçimler yapılarak ülkede çok partili demokratik sisteme geçilmiştir. Romanya, halen çok partili parlamenter sistem ve Senato ile Millet Meclisinden oluşan iki meclis ile yönetilen demokratik bir Cumhuriyettir.

Nüfus ve İstihdam

1990 yılından beri gerek dışarıya göç gerekse artan ölüm ve azalan doğum oranları nedeniyle, Romanya'nın nüfusu sürekli azalma kaydetmiştir. 1990 yılında 23,21 milyon kişi olan ülke nüfusu, 2024 yılında 19 milyon kişiye kadar düşmüştür.

Ülkenin nüfus azalışında doğal sebeplerin yanı sıra göç de önemli bir faktörü oluşturmaktadır. Nüfusun azalmış olmasına, yurtdışına çalışmaya gidenlerin önemli ölçüde sebep olduğu tahmin edilmektedir. Diğer taraftan Uluslararası Göç Örgütü, yurtdışında çalışmakta olan Romen sayısını 2 milyon kişi olarak belirtmektedir ki bu rakam da yetişkin nüfusun yaklaşık %10'luk kısmına karşılık gelmektedir. 1990'lı yıllarda başlayan dış göçün başlangıçtaki hedef ülkeleri Yugoslavya ve Polonya gibi Doğu Avrupa ülkeleri iken bugün Almanya, İtalya, İspanya gibi Batı Avrupa ülkeleri ve İsrail en fazla tercih edilen yabancı ülkeler haline gelmiştir.

Ülkenin nüfusunun %89,5'i Romenlerden oluşmaktadır. Ülkede resmi olarak Macarlar (%6,6), Çingeneler (%2,5) ve Almanlar (%0,5) da dahil olmak üzere 13 azınlık grubu mevcuttur.

Romanya halkının yaklaşık %96'sı okur-yazardır. Nüfusun ortalama yaşı 39,7 olan Romanya, Batı Avrupa ülkelerine göre daha genç bir nüfusa sahiptir. Bununla beraber, azalan doğum oranı, bu durumun değişeceğine ve gelecek 10 yılın sonuna doğru, ülkedeki yaşlı nüfusun çalışma yaşındaki nüfusa bağımlılık oranının yükseleceğine işaret etmektedir. Ülkede 14 yaş altı nüfusta azalma gözlenirken, 65 yaş üstü nüfus ise artmaktadır. Bu durumun, emeklilik, sosyal sigorta ve sağlık sistemi üzerinde bir baskı oluşturması beklenmektedir.

Komünist sistemin yıkılmasının ardından, ülkenin işgücü yapısı ve büyüklüğü de önemli ölçüde değişiklik göstermiştir. Özellikle 1990'lı yıllarda kayıt dışı ekonominin büyümesi ile işgücü ile ilgili güncel ve doğru bilgi temin etmek ve bu bilgileri yorumlamak zorlaşmıştır.

İşsizler, emekliler, kırsal kesimde çalışan ücretliler, düşük ücretli işlerde çalışıp büyük kentlerde yaşayan büyük aileler ile Moldova sınırındaki bölgelerde ve daha az gelişmiş olan kuzeydoğu bölgelerinde yaşayan kesimler, ülkede yoksulluktan en fazla zarar gören nüfusu oluşturmaktadır. Önümüzdeki dönemde diğer AB ülkelerine yönelik göçün tahmin edilememesi işgücü ile ilgili olarak belirsizlik yaratmaktadır.

Doğal Kaynaklar

Romanya maden çeşitliliği açısından oldukça zengin bir ülkedir. Kömür, demir cevheri, bakır ve krom rezervleri bulunmaktadır.

Petrol üretimi bulunmakla birlikte ülke ihtiyacını karşılamak için yeterli değildir. Doğalgaz rezervleri bakımından oldukça önemli bir konumdadır. Romgaz ve Petrom bu alandaki en önemli firmalardır. Ayrıca, rüzgar ve güneş enerjisi alanında yatırımlar bulunmakta olup, AB'nin "yeşil enerji"yi destekleyen fonlarının da etkisi ile bu alandaki yatırımlar artacaktır.

2-GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar-milyar \$)	299,47	351,07	380,56	406,2	431,68	453,11	474,42	497,1
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	4,1	2,1	1,9	3,3	3,7	3,7	3,4	3,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar-\$)	15 726	18 425	20 089	21 570	23 066	24 369	25 691	27 102
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	13,8	10,4	5,3	3,6	3,3	3	3	3
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-9,2	-7	-7,5	-7	-6,7	-6,3	-6,1	-5,9
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	5,6	5,6	5,6	5,4	5,2	5,1	5,1	5
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	51,3	52,1	55,7	59,7	63,1	66,7	69,9	72,9

Avrupa'nın güney doğusunda yer alan ve Polonya'nın ardından Orta ve Doğu Avrupa'nın en büyük ikinci pazarı durumunda olan Romanya'da, sanayileşme sürecine girilmesiyle birlikte güçlü bir kırsal göç gerçekleşmiştir.

II. Dünya Savaşı'ndan ağır yaralarla çıkan Romanya, ekonomisini kalkındırmak için büyük bir mücadele dönemine girmiştir. Aralık 1989 Devrimi'nden sonra serbest piyasa sistemine adapte olmaya başlayan Romanya, iktisadi gelişme amacıyla dış ticarete önem vermiştir. Ayrıca, yine bu amaçla pek çok reformlar yapılmıştır.

Kısa sürede hisselerinin çoğu devlet kontrolü altında bulunan bütün kuruluşların hızlı ve şeffaf bir biçimde özelleştirilmesi ve vatandaşların hayat standardının yükseltilmesi yönünde politikalar uygulamaya konulmuştur. Bu reformlar özellikle, IMF, Dünya Bankası ve Avrupa Birliği gibi uluslararası oluşumlar tarafından desteklenmiştir. Bu önemli gelişmelerle beraber 1 Ocak 2007 itibarıyla ülkenin Avrupa Birliği tam üyesi olması, Romanya'yı Avrupa'nın cazip ülkelerinden biri haline getirmiştir.

Ülke ekonomisinin karşı karşıya olduğu çeşitli problemler bulunmaktadır. Ülkede kayıt dışı ekonominin büyük olması, vergi sistemine düşük oranda katkı sağlayabilen kırsal nüfusun yüksek olması, vergilerin düzenli olarak toplanamaması gibi sorunlardan dolayı vergi gelirleri yeterli düzeye ulaşamamaktadır. Bu nedenle eğitim, sağlık, refah, altyapı ve güvenlik harcamaları yeterli düzeyde gerçekleştirilememektedir. Romanya Doğu Avrupa ülkeleri arasında en düşük kişi başı gelire, çevre standartları açısından en düşük seviyeye, en yüksek ödenmemiş vergi borçlarına ve en düşük eğitim harcamasına sahiptir. Ülkenin Euro Bölgesi ile kurmuş olduğu sıkı ticari ve mali bağlar, ekonomisini bu bölgedeki gelişmelere karşı riskli hale getirmektedir.

Pandemi sonrası hızlı bir büyüme ivmesi kazanan ekonomi, Rusya-Ukrayna savaşın başlamasından bu yana önemli ölçüde kötüleşmiştir. Yaptırımlar ve artan enerji maliyetleri, yüksek enflasyon ve tedarik zinciri kesintiler ile ilgili mevcut zorlukların artması beklenmekte ve toparlanmanın zaman alacağı tahmin edilmektedir.

Rusya-Ukrayna savaşının sonuçlarını yönetmek, 2023'te hükümetin önceliği olmaya devam etmiştir. Yüksek enerji maliyetleri, yükselen faiz oranları ve Romanya'nın Avrupa'daki önemli ticaret ortaklarındaki zayıflayan büyüme, 2023'te yüksek enflasyonla ilgili mevcut zorlukları artırmaya devam etmiştir. Yeni Nesil AB programı kapsamında AB fonlarının girişi nedeniyle yatırım parlak bir nokta olmaya devam etmesi beklenmektedir. Reel GSYİH'nın 2024'te %1,9 oranında büyümesi beklenmektedir.

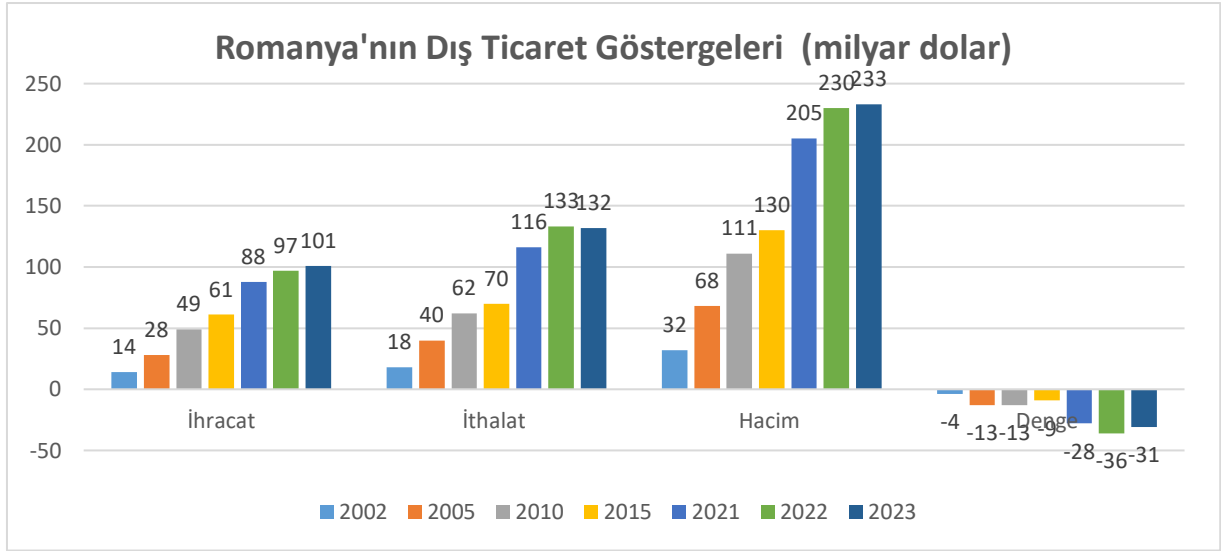
Romen Hükümeti tarafından uzun vadede Romanya'nın mali sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla bazı mali/bütçesel tedbirler alınmıştır. Bahse konu düzenleme kapsamındaki tedbirlerin bir kısmı 1 Kasım 2023 tarihinde, bir kısmı ise 1 Ocak 2024 tarihinde, bir kısmı ise 1 Temmuz 2024 tarihinde uygulanmaya başlanacaktır. Düzenleme kapsamındaki başlıca değişiklikler arasında mikro-girişimlere yönelik vergilerin arttırılması, yıllık cirosu 50 milyon euroyu aşan firmalar için %1 oranında ciro üzerinden vergi alınması, bazı ürünlerin ve yeni evlerin satışında uygulanan KDV oranlarının yükseltilmesi, lüks ev/arabalardan alınan verginin arttırılması, IT sektöründe uygulanan gelir vergisi muafiyetinin kısıtlanması, bazı sektörlerde çalışanların sağlık sigortası katkısı ödemeye başlaması, alkol ve sigara için uygulanan özel tüketim vergisinin arttırılması, kaynağı belirlenemeyen gelirlere uygulanan verginin yükseltilmesi ve e-fatura sisteminin bazı ticaret türleri için zorunlu hale gelmesi yer almaktadır.

31 Mart 2024 tarihi itibarıyla Romanya Schengen Bölgesine dahil olmuştur. Bu çerçevede, Schengen vizelerinin verilmesi de dahil olmak üzere Schengen kuralları geçerli olmuş ve iç hava ve deniz sınırlarındaki kontroller kaldırılmıştır. Öte yandan, iç kara sınırlarındaki kontroller devam etmektedir.

3-DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Kaynak: Trademap, Romanya Verileri

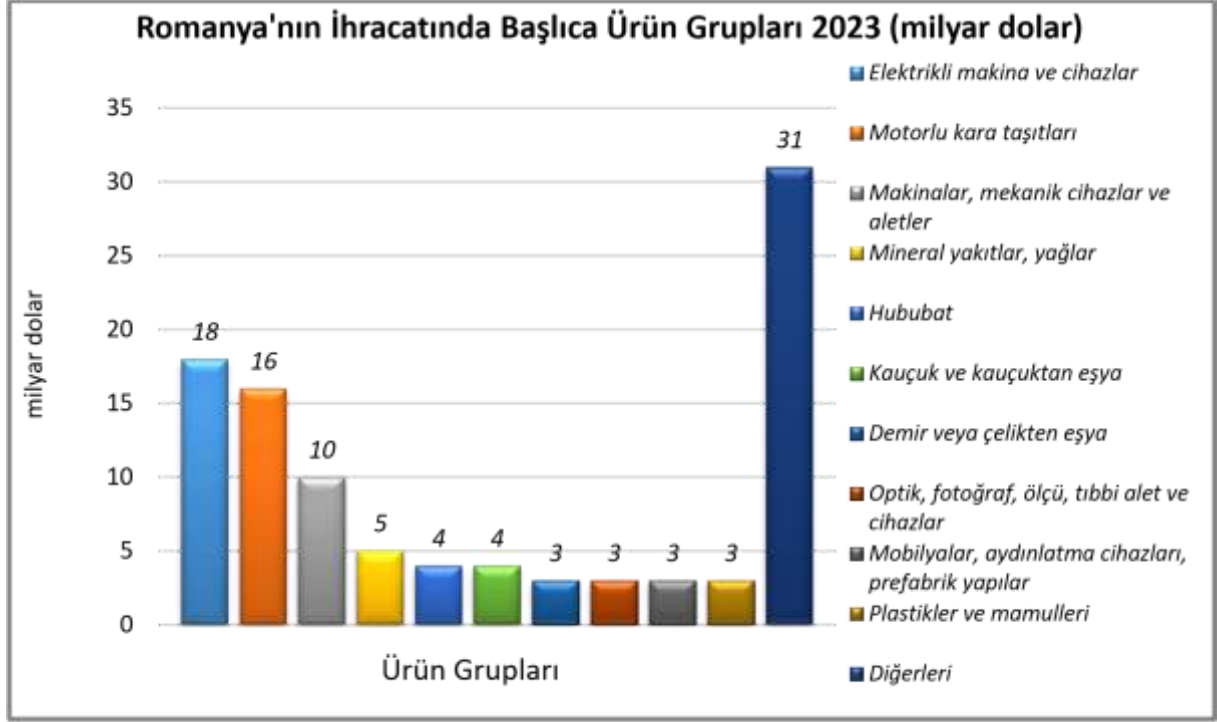
Romanya'nın ihracatı 2023 yılında 101 milyar dolar olmuştur. Ülkenin ihracat yaptığı başlıca ülkeler; Almanya, İtalya, Fransa, Macaristan ve Bulgaristan'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye %3,3 pay ile 8. sıradadır.

Ülkenin 2023 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler sırasıyla karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; otomobiller; izole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar; elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları; petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlardır.

2023 yılında ülkenin ithalatı ise 132 milyar dolar olmuştur. İthalat yaptığı başlıca ülkeler; Almanya, İtalya, Macaristan, Polonya ve Çin'dir. Ülkenin ithalatında Türkiye %5,2 pay ile 5. sıradadır.

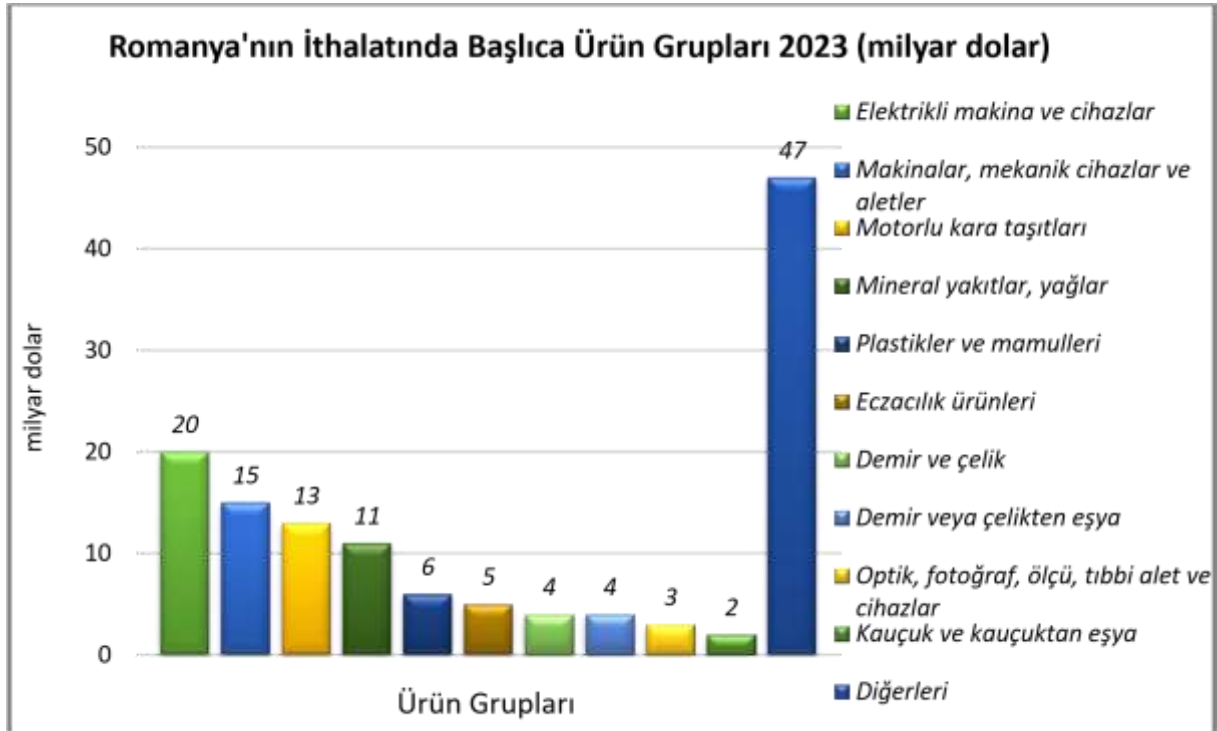
2023 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar); tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış); otomobiller, petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlardır.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret İhracat

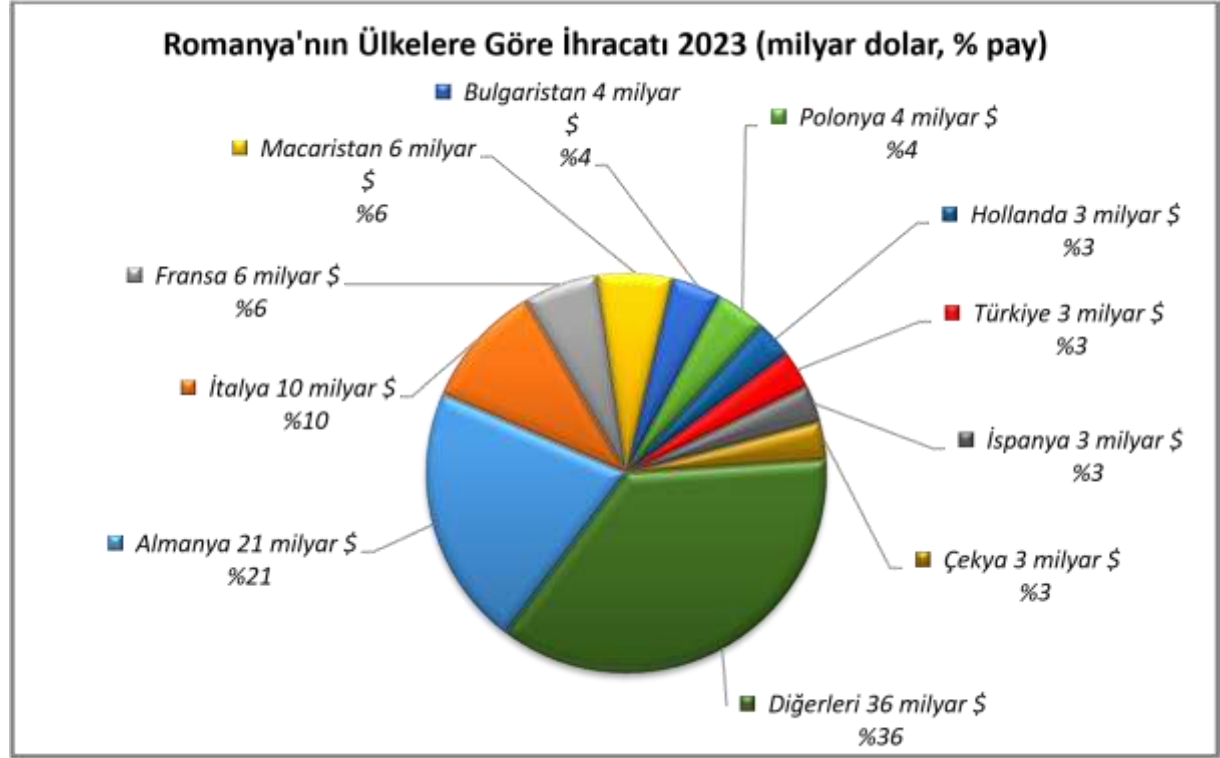
Kaynak: Trademap, Romanya Verileri

İthalat

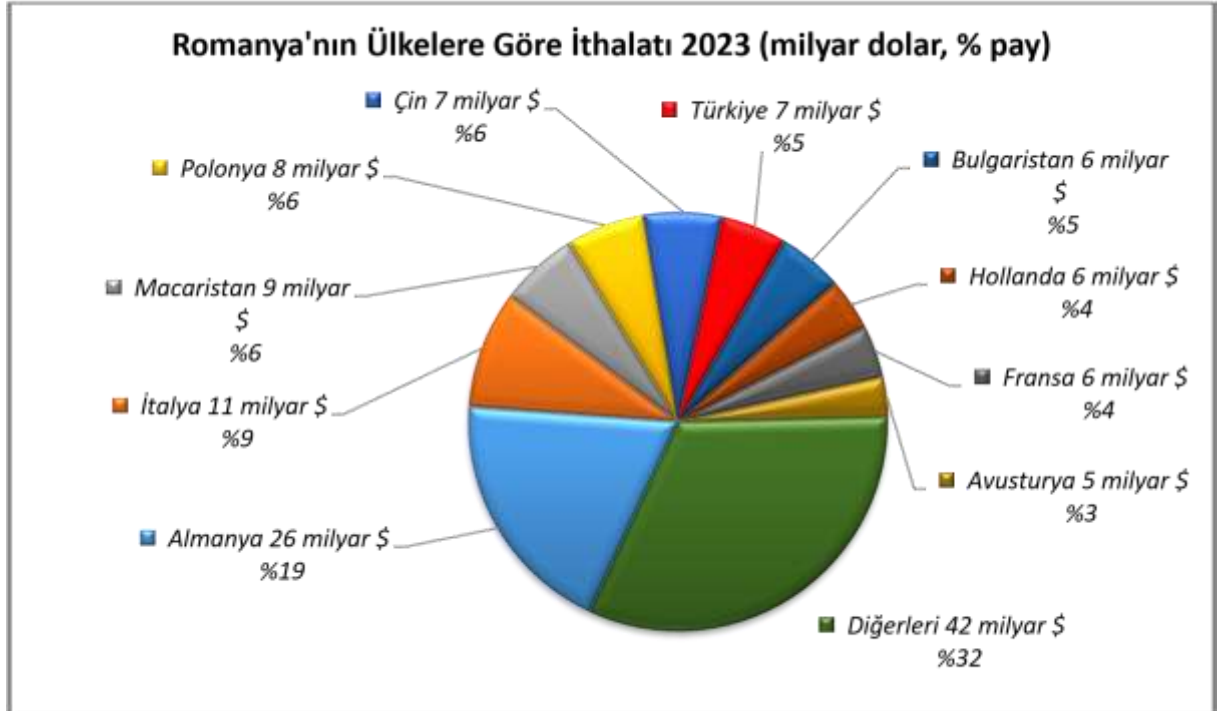
Kaynak: Trademap, Romanya Verileri

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret İhracat

Kaynak: Trademap, Romanya Verileri

İthalat

Kaynak: Trademap, Romanya Verileri

4-DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri ,

	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	11 478	9 355	10 478	12 049	13 857	15 935	18 325
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	3,83	2,60	2,60	2,90	2,90	3,10	3,30
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	128 470	137 825	148 303	160 352	174 209	190 144	208 469
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	- 2 175	-200	- 2 000	- 2 607	- 2 868	- 3 154	- 3 470
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	17 962	18 163	20 163	22 770	25 638	28 792	32 262

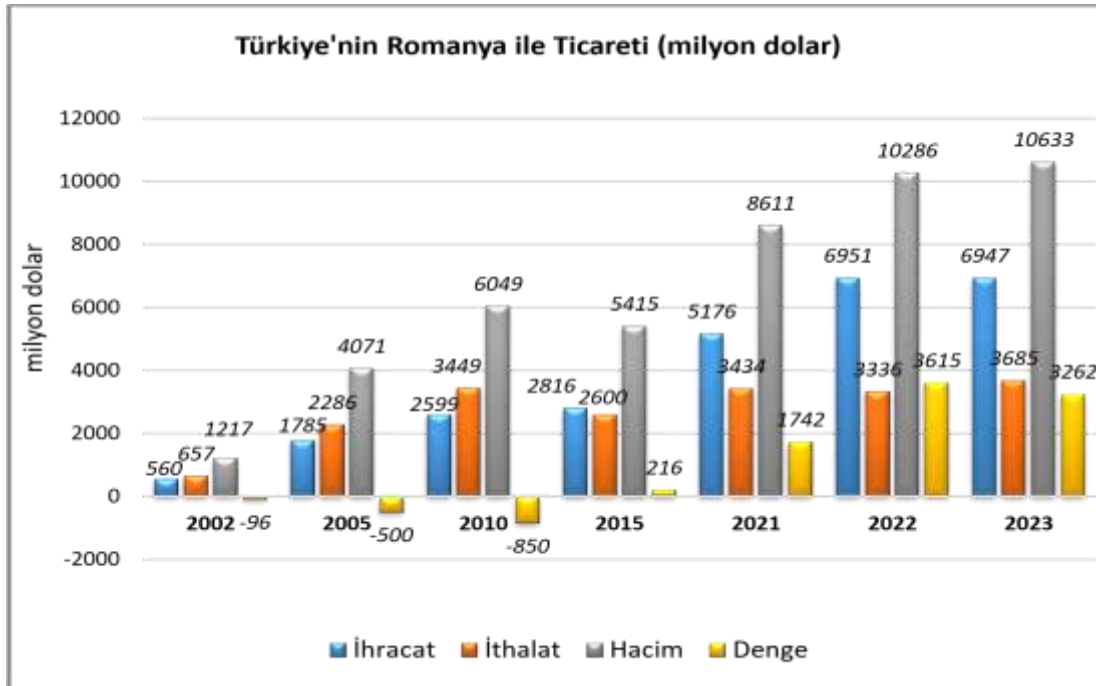
Kaynak: EIU

*: Tahmin

5-TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye-Romanya Dış Ticareti

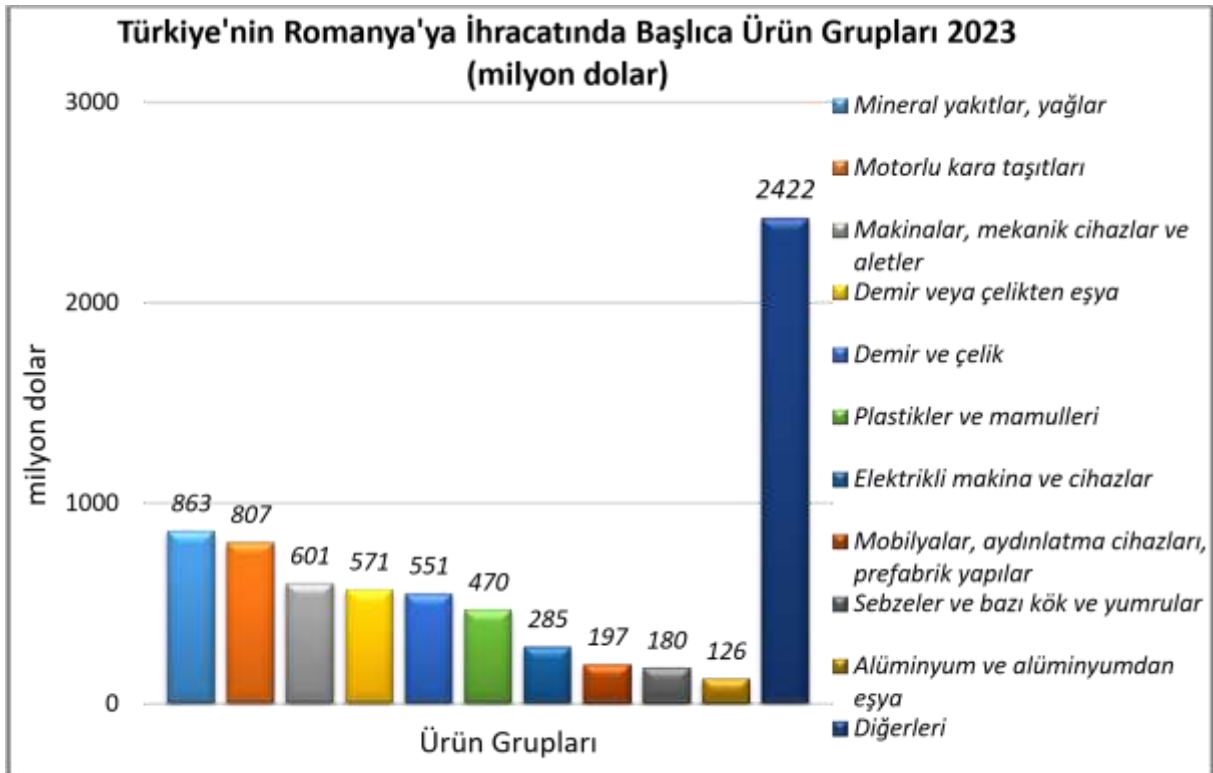
Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

2023 yılında ülkeye ihracatımız yaklaşık 7 milyar dolar olmuştur. İhraç ettiğimiz başlıca ürünler sırasıyla petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar; karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller; demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥ 600 mm (kaplanmış) ve 10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlardır.

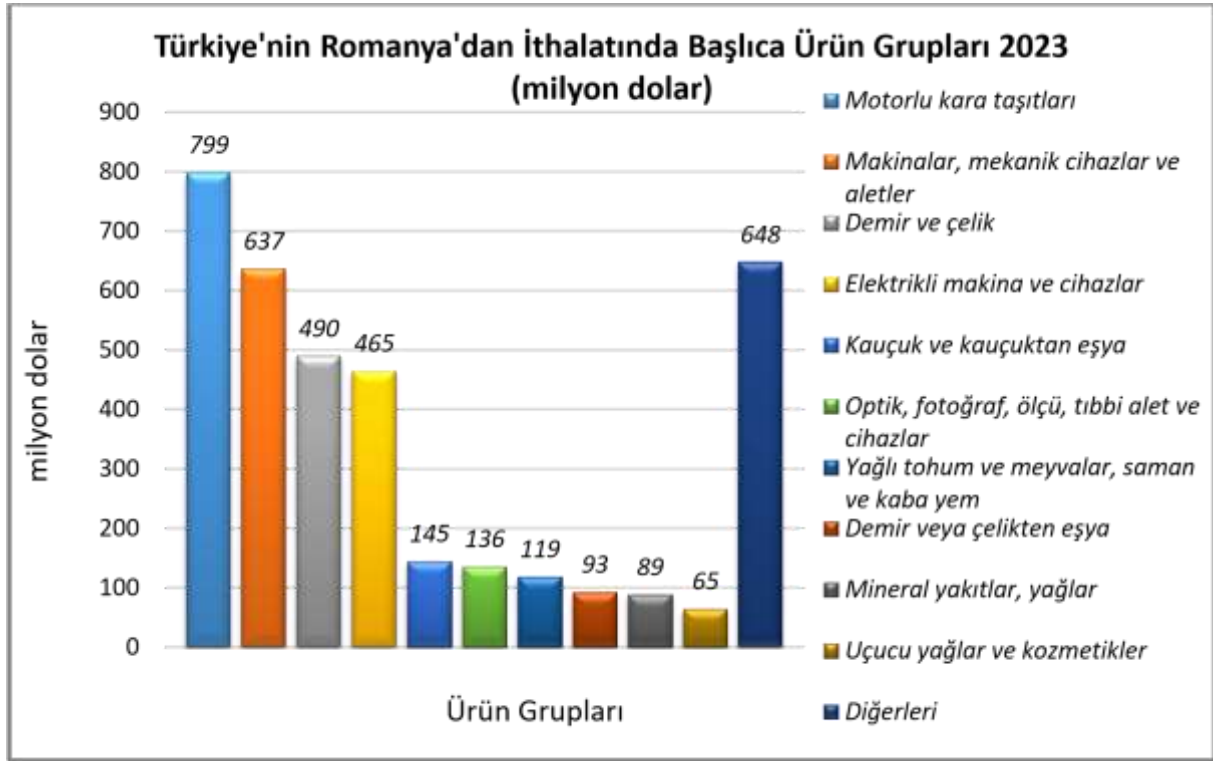
2023 yılında ülkeden ithalatımız ise 4 milyar dolardır. İthal ettiğimiz başlıca ürünler ise otomobiller; dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmiş külçeler; kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor); karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç-el kurutucuları, ütüler ve rezistanslardır.

2023 yılında Romanya ile ticarete Türkiye'nin 3,2 milyar dolar dış ticaret fazlası vermiştir.

Türkiye'nin Romanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

EKLER:

EK-1: Romanya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (%, 20222023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			88 389 729	96 829 602	100 642 463	100	3,9
1.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	6 590 141	6 713 704	7 753 446	7,7	15,5
2.	8703	Otomobiller	5 598 871	6 165 082	6 909 091	6,9	12,1
3.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	4 192 953	4 166 894	4 400 406	4,4	5,6
4.	8537	Elektrik kontrol, dağıtım tabloları, panolar, konsollar, kabinler, diğer mesnetler ve sayısal kontrol cihazları	3 010 519	3 197 721	3 865 188	3,8	20,9
5.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 850 335	3 661 440	2 623 582	2,6	-28,3
6.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	1 903 283	2 217 695	2 515 023	2,5	13,4
7.	1001	Buğday ve mahlut	1 820 092	2 099 413	2 227 737	2,2	6,1

8.	1005	Mısır	1 936 164	1 994 736	1 679 093	1,7	-15,8
9.	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	1 578 765	1 573 548	1 609 996	1,6	2,3
10.	2716	Elektrik enerjisi	658 816	1 857 339	1 334 919	1,3	-28,1
11.	8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	1 212 453	1 106 339	1 291 513	1,3	16,7
12.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	1 198 298	1 235 594	1 276 211	1,3	3,3
13.	1205	Rep veya kolza tohumları	624 886	734 524	1 208 337	1,2	64,5
14.	8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	1 210 070	1 179 595	1 200 069	1,2	1,7
15.	8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	1 128 652	1 044 984	1 163 618	1,2	11,4

Kaynak: Trademap, Romanya Verileri

EK-2: Romanya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (%, 20222023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			116 401 945	132 699 563	131 962 913	100	-0,6
1.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	4 467 382	4 697 116	5 366 193	4,1	14,2
2.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	3 417 853	5 902 837	4 464 866	3,4	-24,4
3.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	3 465 109	3 586 334	4 281 431	3,2	19,4
4.	8703	Otomobiller	3 129 793	3 448 511	4 268 486	3,2	23,8
5.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	2 205 039	3 023 107	3 475 175	2,6	15
6.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	2 194 796	2 472 196	2 626 921	2	6,3

7.	8542	Elektronik entegre devreler	1 813 739	2 408 315	2 489 458	1,9	3,4
8.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler vb. fiber optik kablolar	2 127 241	2 069 363	2 113 502	1,6	2,1
9.	8536	Gerilimi 1000 voltu geçmeyen elektrik devresi teçhizatı (anahtarlar, röleler, sigortalar, fişler, kutular vb.)	1 546 271	1 572 094	1 696 613	1,3	7,9
10.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	1 127 425	3 642 114	1 340 304	1	-63,2
11.	2716	Elektrik enerjisi	1 153 445	2 612 572	1 282 488	1	-50,9
12.	3926	Plastikten diğer eşya	1 142 627	1 125 607	1 229 170	0,9	9,2
13.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	1 254 863	1 229 411	1 190 335	0,9	-3,2
14.	8541	Diyodlar, transistörler vb. yarı iletken tertibat; ışık yayan diyodlar vb.	539 137	1 059 023	1 185 245	0,9	11,9
15.	0203	Domuz eti (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	717 019	869 914	1 149 807	0,9	32,2

Kaynak: Trademap, Romanya Verileri

EK-3 Romanya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		88 389 729	96 829 602	100 642 463	100	3,9
1.	Almanya	18 153 087	19 202 057	20 973 002	20,8	9,2
2.	İtalya	9 251 499	9 761 670	10 244 686	10,2	4,9
3.	Fransa	5 647 386	5 815 442	6 383 473	6,3	9,8
4.	Macaristan	5 011 873	7 088 133	5 698 841	5,7	-19,6
5.	Bulgaristan	3 459 541	3 763 155	4 178 331	4,2	11
6.	Polonya	3 522 316	3 685 161	3 703 107	3,7	0,5
7.	Hollanda	3 032 007	3 393 629	3 401 445	3,4	0,2
8.	Türkiye	3 103 651	2 987 161	3 307 237	3,3	10,7
9.	İspanya	2 635 064	3 008 297	3 245 855	3,2	7,9
10.	Çekya	2 765 963	2 796 274	3 239 113	3,2	15,8
11.	İngiltere	2 552 858	2 784 542	2 960 095	2,9	6,3
12.	Ukrayna	839 249	1 599 609	2 688 459	2,7	68,1
13.	Belçika	1 878 477	1 976 954	2 402 318	2,4	21,5

14.	ABD	1 851 386	2 395 136	2 325 102	2,3	-2,9
15.	Moldova	1 545 563	2 379 482	2 244 971	2,2	-5,7

Kaynak: Trademap, Romanya Verileri

EK-4: Romanya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		116 401 945	132 699 563	131 962 913	100	-0,6
1.	Almanya	23 473 826	23 603 647	25 589 884	19,4	8,4
2.	İtalya	10 362 186	10 885 819	11 438 643	8,7	5,1
3.	Macaristan	7 991 184	8 650 789	8 542 899	6,5	-1,2
4.	Polonya	7 270 509	7 874 275	8 242 665	6,2	4,7
5.	Çin	6 378 604	6 819 081	7 309 591	5,5	7,2
6.	Türkiye	5 754 001	7 406 969	6 886 968	5,2	- 7
7.	Bulgaristan	4 951 213	9 363 211	6 149 108	4,7	-34,3
8.	Hollanda	4 619 163	5 323 933	5 662 602	4,3	6,4
9.	Fransa	4 901 951	5 155 453	5 640 135	4,3	9,4
10.	Avusturya	3 706 525	4 225 972	4 616 092	3,5	9,2
11.	Çekya	3 325 260	3 566 062	3 929 884	3	10,2
12.	İspanya	2 927 005	3 388 757	3 708 231	2,8	9,4
13.	Belçika	2 876 547	3 192 397	3 313 266	2,5	3,8
14.	Kazakistan	59 914	1 775 661	2 954 741	2,2	66,4
15.	Slovakya	2 339 677	2 518 835	2 618 479	2	4

Kaynak: Trademap, Romanya Verileri

Ek-5 Türkiye'nin Romanya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			5 176 255	6 950 672	6 947 456	100	0
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	111 230	956 050	747 267	10,8	-21,8
2.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	212 078	247 348	290 889	4,2	17,6
3.	7306	Demir veya çelikten diğer ince ve kalın borular ve içi boş profiller	268 586	271 678	234 918	3,4	-13,5
4.	7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	159 876	161 675	123 543	1,8	-23,6

5.	8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	34 473	48 431	109 449	1,6	126
6.	7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	58 896	101 189	101 677	1,5	0,5
7.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	83 976	90 910	96 162	1,4	5,8
8.	0702	Domates (taze/soğutulmuş)	57 870	64 810	91 356	1,3	41
9.	8703	Otomobiller	101 123	93 425	90 529	1,3	-3,1
10.	3907	Poliasetaller, diğer polietilerler, epoksi reçineler, polikarbonatlar, alkit reçineler, polialisterler, vb. (ilk şekilde)	107 842	102 588	88 962	1,3	-13,3
11.	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	46 588	65 385	85 568	1,2	30,9
12.	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	68 694	85 736	73 775	1,1	-14
13.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	50 571	56 583	71 897	1	27,1
14.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	71 626	72 081	70 507	1	-2,2
15.	7214	İnşaat demiri	86 799	138 334	65 891	0,9	-52,4

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Ek-6 Türkiye'nin Romanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			3 434 433	3 335 646	3 685 499	100	10,5
1.	8703	Otomobiller	440 562	440 322	560 926	15,2	27,4
2.	7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dılmış külçeler	516 625	495 921	379 301	10,3	-23,5
3.	8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	332 139	277 122	371 747	10,1	34,1

4.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	172 640	183 946	233 419	6,3	26,9
5.	8516	Elektrikli su ısıtıcıları, elektrotermik cihazlar, ortam ısıtıcıları, saç ve el kurutucuları, ütüler, rezistanlar	53 717	76 963	161 846	4,4	110,3
6.	1206	Ayçiçeği tohumu	106 100	68 704	115 568	3,1	68,2
7.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	56 427	76 632	81 926	2,2	6,9
8.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	83 472	80 306	77 890	2,1	-3
9.	3305	Saç müstahzarları	41 053	69 832	64 629	1,8	-7,5
10.	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	133 881	142 645	64 025	1,7	-55,1
11.	8523	Sesleri ve diğer fenomenleri kaydetmeye mahsus diskler, bantlar, katı hal kalıcı depolama aygıtları, akıllı kartlar vb.	12 234	21 864	62 561	1,7	186,1
12.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	89 398	64 681	61 283	1,7	-5,3
13.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	42 177	33 016	52 873	1,4	60,1
14.	9027	Fiziksel-kimyasal analiz alet-cihazlar; akışkanlık, genleşme vb. ölçü cihazlar	36 082	41 866	44 196	1,2	5,6
15.	9032	Otomatik kontrol ve ayar alet ve cihazları	13 935	20 165	43 496	1,2	115,7

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri